

ฉันทรู้แล้ว แต่เธอไม่รู้

เรื่องนี้ผู้ขอข้อมูลไปร้องเรียนว่าบ้านใกล้กันบุกรุกที่สาธารณะ ตรวจสอบจริง ๆ บ้านตัวเอง บางส่วนก็บุกรุกเหมือนกัน ตกลงใคร่อย่างมาก ใครรื้อน้อย ไปดูกัน

นายขามีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ หนังสือที่แจ้งคำสั่งให้นางสาวแหวนรื้อถอนและขนย้ายสิ่งปลูกสร้างส่วนที่บุกรุกที่ชายตลิ่งคลองวัดไทร พร้อม เอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลงานที่ตนเองไปร้องเรียนไว้ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาด มีคำสั่งท้าย หนังสือคำขอปฏิเสธว่า การดำเนินการทางศาลในเรื่องนี้เป็นเรื่องระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาดกับ นางสาวแหวน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของจังหวัด นายขามีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ องค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาด ส่งข้อมูลไป ประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า หลังจากที่นายขามีหนังสือร้องเรียนเรื่องการปลูกสร้างบ้านของนางสาว แหวนว่าบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ต่อศูนย์ดำรงธรรม ซึ่งศูนย์ดำรงธรรมแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ถนนขาดประสานสำนักงานที่ดินไปรังวัดสอบเขต พบว่าบ้านของนางสาวแหวนทั้งหลังอยู่ในแนวเขตคลอง และ บางส่วนของบ้านนายขาก็รุกล้ำในเขตคลองเหมือนกัน จึงแจ้งให้ทั้งคู่รื้อถอน นายขาก็ได้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง บางส่วนออก แต่ไม่หมด แต่นางสาวแหวนไม่ทำอะไรเลย จึงแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายรื้อถอนให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน ซึ่งทั้งสองคนยื่นอุทธรณ์คำสั่ง ต่อมานายขาขอสำเนาผลการดำเนินการและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ทางศาล ต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาดเห็นว่าการฟ้องคดีเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์การ บริหารส่วนตำบล ถนนขาด ไม่ใช่หน้าที่ของนายขาจึงไม่อนุญาตให้ถ่ายเอกสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายขาเป็นผู้ร้องเรียน จึงสมควรได้รับทราบผลการดำเนินการ และข้อมูลข่าวสารนี้เป็น ข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ที่ออกคำสั่งตามหน้าที่ให้เอกชนปฏิบัติให้ถูกต้องตาม กฎหมาย ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะตามมาตรา ๑๕ ที่จะปฏิเสธได้ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาด เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายขา

คู่กรณีทั้งสองผิดกันตั้งแต่แรกแล้วครับ แต่ถ้าไม่รู้เพราะอยู่มานานก็แล้วไป จึงควรคืนพื้นที่ให้ ส่วนรวม มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หากเป็นไปได้ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๑๖/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขอคืนราคา

ผู้ประกอบการขอให้หน่วยงานแจ้งข้อเท็จจริงไปอย่างหนึ่ง แต่กลับไปแจ้งอีกอย่างหนึ่ง
เขาเสียหาย จึงขอข้อมูล

บริษัท ก. ได้มอบให้นายไก่อ มีหนังสือถึงกรมสรรพสามิตขอสำเนาเกี่ยวกับการพิจารณาค่าของด
เบี่ยปรับและเงินเพิ่ม จำนวน ๔ รายการ ได้แก่ ๑) รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาค่าขึ้นกรอง
คำคัดค้านการประเมินภาษีและพิจารณาลดเบี่ยปรับและเงินเพิ่ม รวม ๘ ครั้ง ๒) หนังสือสำนักงานสรรพสามิต
ภาคที่ ๒ ๑ ฉบับ ที่ขอให้กรมสรรพสามิตพิจารณาค่าของดหรือลดเบี่ยปรับ ๓) บันทึกข้อความสำนักกฎหมาย
และ ๔) บันทึกข้อความและ/หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องของสรรพสามิตพื้นที่ระยอง ๑ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องนี้
กรมสรรพสามิตมีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ แต่ปฏิเสธรายการที่ ๑ และ ๒ ว่าเป็นความเห็น
คำแนะนำภายในหน่วยงาน ส่วนรายการที่ ๔ อยู่ที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ระยอง ๑ ซึ่งกรมสรรพสามิตได้แจ้ง
ให้ทางระยองพิจารณาค่าขอแล้ว นายไก่อจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ กรมสรรพสามิตมีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารและ
ชี้แจงว่า บริษัท ก. เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันขายให้บริษัท ค. เพื่อนำไปใช้ที่แท่น
ขุดเจาะปิโตรเลียม ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมสรรพสามิตขอชำระภาษีและของดเบี่ยปรับเงินเพิ่ม โดยยื่นชำระ
ภาษีสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ระยอง ๑ ต่อมา มีหนังสือขอตรวจและถ่ายสำเนาเอกสารการ
พิจารณาค่าของดเบี่ยปรับและเงินเพิ่มดังกล่าว เมื่อกรมสรรพสามิตพิจารณาแล้วจึงเปิดเผยข้อมูลรายการที่ ๓
ปฏิเสธการเปิดเผยรายการที่ ๑ และ รายการที่ ๒ ด้วยเหตุผลตามมาตรา ๑๕ (๓) ส่วนรายการที่ ๔ แจ้งให้
สรรพสามิตระยองพิจารณาค่าขอต่อไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓
กรมสรรพสามิตได้เปิดเผยให้แล้ว เหลือแต่ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑,๒ และ ๔ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติ
ราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะปฏิเสธได้ ตามมาตรา ๑๕
และนายไก่อเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิตนเอง จึงวินิจฉัยให้กรมสรรพสามิต
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑,๒ และ ๔ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายไก่อ

เรื่องนี้ใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและตรวจสอบการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานของรัฐด้วยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓
๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๙๗/๒๕๖๓)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

แพ็คเกจ

ผู้ยุทธศาสตร์รายนี้เข้ารับการสรรหาเป็นผู้บริหารในตำแหน่งที่สูงขึ้นแต่ไม่ได้ จึงขอสำเนาการให้คะแนนว่าเป็นอย่างไร ประเด็นอยู่ที่ไม่เพียงแต่ประชาชนใช้สิทธิเท่านั้นครับ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ใช้สิทธินี้ได้ ในกรณีที่ได้รับผลกระทบแบบเรื่องนี้

นายร่อนน้อย เข้ารับการสรรหาเป็นผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ ซึ่งมีผู้สมัคร ๒ คน ได้มีหนังสือถึงสถาบันการศึกษาฯ ขอข้อมูลข่าวสาร ๒ รายการคือ ๑) แบบข้อมูลการให้คะแนนของกรรมการฯ แต่ละท่าน และ ๒) รายละเอียดการให้คะแนนของกรรมการฯ ตามแบบประเมินคำร้องต่อมาสถาบันอาชีวศึกษาฯ มีหนังสือแจ้งว่าได้ให้ข้อมูลคะแนนของนายร่อนน้อยบางส่วนแล้ว ส่วนการขอคะแนนที่กรรมการสรรหาให้คะแนนทั้ง ๒ คนมีลายมือชื่อกรรมการอยู่ด้วยเห็นว่าเป็นเอกลักษณ์ของกรรมการ และเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) ต่อไปจะไม่มีผู้ได้รับเป็นกรรมการสรรหาอีก นายร่อนน้อยจึงมีหนังสือยุทธศาสตร์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ สถาบันอาชีวศึกษาฯ มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ได้มีหนังสือตอบชี้แจงไปแล้ว ๒ ครั้ง โดยไม่ได้ปฏิเสธการเปิดเผย แต่การให้คะแนนเป็นเอกลักษณ์ของคณะกรรมการแต่ละคน

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารทั้ง ๒ รายการเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เมื่อนายร่อนน้อยเป็นผู้เข้ารับการสรรหา โดยประสงค์จะตรวจสอบการให้คะแนนเพื่อปกป้องส่วนได้เสียของตนจึงมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล และการเปิดเผยก็เพื่อให้มีการตรวจสอบกระบวนการใช้ดุลพินิจ ซึ่งต้องยุติธรรมเป็นกลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนแล้ว จึงวินิจฉัยให้สถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายร่อนน้อย

เพื่อความโปร่งใสการบริหารงานบุคคลควรเปิดเผยได้ครับ และท่านที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาควรถือว่าเป็นเกียรติรับรองความโปร่งใส เที่ยงธรรมของท่านเองด้วย มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๙๘/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ลูกหนี้ที่รัก

เมื่อลูกหนี้หลบหนีหนีหน้าไปแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของฝ่ายติดตามต้องตามให้ได้ว่าไปอยู่ที่ไหน ก็ต้องไปที่สำนักงานประกันสังคมก่อนแหละครับ

นายเก่งจริง เป็นเป็นผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท ๑ มีหนังสือถึงสำนักงานประกันสังคมขอข้อมูล ชื่อบริษัท หรือสถานที่ประกอบการทำงานของสำนักงานใหญ่/สาขา อัตราค่าจ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๑๔ ราย เพื่อบังคับชำระหนี้ สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือแจ้งว่านายจ้างลูกจ้างไม่ประสงค์ให้เปิดเผยต่อบุคคลภายนอก การบังคับชำระหนี้เป็นเรื่องของเจ้าหนี้กับลูกหนี้ และข้อมูลที่มีอยู่ก็ไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน จึงเปิดเผยให้ไม่ได้โดยเจ้าของไม่ยินยอม นายเก่งจริงจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานประกันสังคม มีหนังสือชี้แจงว่า ข้อมูลที่สำนักงานประกันสังคมเก็บไว้คือ ข้อมูลนายจ้างและผู้ประกันตนซึ่งต้องให้ความคุ้มครองตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ กรณีที่ขอข้อมูลดังกล่าวเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ ไม่ใช่เรื่องการคุ้มครองแรงงาน จึงไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายประกันสังคม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายเก่งจริงขอไปเพื่อบังคับชำระหนี้ ทั้งนายจ้างและลูกจ้างไม่ประสงค์ให้เปิดเผยต่อบุคคลอื่น เจ้าหนี้ต้องหาทางอื่นบังคับชำระหนี้หรือวางระบบการประกันหนี้สูญให้มีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่สำนักงานประกันสังคมมีอยู่ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ ถ้าได้ข้อมูลไปจะทำให้นายจ้างลูกจ้างขาดความเชื่อถือต่อระบบประกันสังคม และก็จะกลายเป็นสำนักงานติดตามชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ซึ่งจะอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคมตามพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ และเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย การที่ปฏิเสธการเปิดเผยไปจึงถูกต้องแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

ก็เคยมีตัวอย่างครับ ให้เพื่อนในที่ทำงาน ๓ คนยืมสตางค์ไป ต่อมาแอบลาออกไปทำงานที่อื่น เจ้าหนี้ตามไปขอทราบที่ทำงานใหม่ ได้รับการปฏิเสธไปใช้สิทธิอุทธรณ์ก็ยกอุทธรณ์เหมือนกัน แต่มีนะครับที่ให้เปิดเผย เป็นเรื่องอะไรโทรไปคุยกัน หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทารือไปได้ครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๙๕/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

หาว่าหนุติแล้วหนีไป

เป็นเรื่องที่ฝ่ายหนึ่งไปแจ้งความไว้ อีกฝ่ายหนึ่งตามไปขอรู้ว่าแจ้งความเรื่องอะไร มีหลักฐานอะไรบ้างไหม แต่พนักงานสอบสวนปฏิเสธเพราะเห็นว่าเป็นข้อมูลของอีกคนหนึ่ง จะขอได้ไหม ไปดูทั้งคู่กัน

นางสายมีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง ขอถ่ายสำเนาบันทึกประจำวันแจ้งไว้เป็นหลักฐาน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กรณีนางสาวบ้ายไปแจ้งความเป็นหลักฐานว่าถูกนางสายทำร้ายร่างกายแล้วหนีไป สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปางมีหนังสือแจ้งปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ผู้เสียหายแจ้งความเป็นหลักฐานเท่านั้น บอกว่ายังไม่ประสงค์ให้ดำเนินคดี จนกว่าจะมีหลักฐานเพิ่มเติม จึงเป็นเอกสารเกี่ยวกับคดีและเป็นการลับทางราชการ ถ้าเปิดเผยตอนนี้จะมีผลกระทบต่อคดี เข้าลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) นางสายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง มีหนังสือชี้แจงเหตุผลในการปฏิเสธว่า ผู้เสียหายได้แจ้งความเป็นหลักฐาน แต่ยังไม่ประสงค์ดำเนินคดี ดังนั้น คดีนี้การดำเนินคดีอาญายังไม่เสร็จสิ้นประกอบระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดีกำหนดว่าข้อความทั้งหลายที่บันทึกในรายงานประจำวันเป็นความลับทางราชการ ห้ามคนอื่นอ่านหรือคัดลอก เว้นแต่ผู้แจ้งข้อหาหรือขอสำเนา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า บันทึกประจำวันแจ้งไว้เป็นหลักฐาน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กรณีนางสาวบ้ายไปแจ้งความไว้แต่ยังไม่เอาเรื่องนางสาย รอจนกว่ามีหลักฐานเพิ่มจึงจะร้องทุกข์ดำเนินคดี จึงถือได้ว่ายังไม่มีการดำเนินคดี จึงยังไม่เป็นเอกสารเกี่ยวกับคดี แต่เป็นเอกสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ ตามมาตรา ๑๕ ประกอบกับนางสายถูกพาดพิงและกล่าวถึงในทางเสียหายในบันทึกประจำวัน จึงควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อปกป้องสิทธิของตน แม้ข้อมูลข่าวสารนี้จะมีความลับตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี แต่ก็ไม่ได้ตัดอำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่จะพิจารณาได้ จึงวินิจฉัยให้สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาย เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้แจ้งความ เช่น อายุ หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่ ลายมือชื่อ ให้ปกปิดไว้

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หรือไปได้ครบที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๒๐๐/๒๕๖๓)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”